

**Spór w sprawie sankcji
za kradzież prądu**

Kary pieniężne za nielegalny pobór energii
nie powinny być opodatkowane VAT - uznał
NSA. → C5

Spór w sprawie sankcji za kradzież prądu

ROZLICZENIA | Kary pieniężne za nielegalny pobór energii nie powinny być opodatkowane VAT – uznał NSA

MONIKA POGROSZEWSKA

OPINIA

DLA „RZ”

Orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego (sygn. I FSK 763/09) jest już kolejnym podobnym wyrokiem w tej sprawie. Mimo jednolitej linii orzeczniczej Ministerstwo Finansów nadal jednak nakazuje zakładom energetycznym naliczać i odprowadzać VAT od tego typu opłat.

Tym razem NSA zajął się problemem za sprawą zakładów energetycznych, które wystąpiły o interpretację. Prawo energetyczne nakazuje, by w związku z przypadkami kradzieży prądu z sieci elektroenergetycznych spółka pobierała opłaty w wysokości określonej w taryfie lub dochodziła odszkodowania na zasadach ogólnych. **Opłaty te są ściągane w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Są dokumentowane fakturami VAT i powiększane o należny VAT.**

Kradzież to nie dostawa

Zdaniem spółki kary te powinny być jednak wolne od VAT, ponieważ kradzież prądu nie może być uznana za dostawę towarów. Art. 6 pkt 2 ustawy o VAT wyłącza z zakresu ustawy czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, a więc również nielegalny pobór energii. Zgodnie z art. 278 § 5 kodeksu karnego jest to przestępstwo przeciwko mieniu, zagrożone karą pozbawienia wolności od trzech miesięcy do pięciu lat.

Spółka powołała się też na wyrok ETS z 14 lipca 2005 r. w sprawie C-435/2003, zgodnie z którym kradzież nie może być uznana za zdarzenie powodujące przeniesienie praw pomiędzy poszkodowanym a sprawcą w rozumieniu przepisów o VAT.

Izabela
Andrzejewska-
Czernek

z Kancelarii Grynhoff
Woźny i Wspólnicy

ARCHIWUM PRYWATNE

NSA wydał dotychczas siedem wyroków zawierających jednolite stanowisko, iż kradzież energii nie podlega VAT. Mimo to MF niezmienne stoi na stanowisku, że podatek należy płacić. Tymczasem z przepisów ordynacji

Fiskus uznał jednak w interpretacji, że **z opodatkowania VAT wyłączone są jedynie takie czynności nielegalne, które nie mają wpływu na konkurencyjność w sektorze legalnym.** Brak opodatkowania kradzieży prowadziłby do naruszenia zasady równej konkurencji, ponieważ legalny obrót energią podlega VAT. A wyrok ETS zapadł – zdaniem fiskusa – w odmiennym stanie faktycznym.

Innego zdania był WSA w Kielcach, który w wyroku z 15 stycznia 2009 r. (sygn. I SA/Ke 442/08) przyznał rację zakładom energetycznym. Uznał, że opłat za nielegalny pobór energii nie można traktować jako wynagrodzenia należnego przedsiębiorstwu energetycznemu za dostarczony towar w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

WSA przytoczył też postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2002 r. (sygn. akt IV KKN 570/99, OSNKW 2003/1-2/10), zgodnie z którym kradzież energii powoduje zaistnienie stosunku cywilnoprawnego o charakterze zobowiązaniowym między dostawcą energii a jej odbiorcą. Po stronie dostawcy powstaje roszczenie do odbiorcy o wyrównanie szkody.

podatkowej wynika, że minister finansów jest zobowiązany do uwzględniania przy rozstrzygnięciu spraw orzecznictwa sądów, a w szczególności orzecznictwa dotyczącego wydanych przez siebie interpretacji. Orzecznictwo pozwala bowiem ocenić, czy funkcjonujące w obrocie prawnym interpretacje są poprawne. Niestety, analiza pism organów podatkowych oraz prowadzonych przez nie postępowań przed sądami prowadzi do wniosku, że te przepisy nie są przestrzegane.

Również Trybunał Konstytucyjny orzekł w wyroku z 10 lipca 2006 r. (sygn. K 37/04), że opłaty te mają charakter odszkodowawczy i z tego względu nie mogą być uznane za wynagrodzenie za dostawę towarów. W przypadku nielegalnego poboru energii nie występuje więc opodatkowana VAT dostawa towarów.

Jednolite orzecznictwo

NSA podtrzymał stanowisko WSA w Kielcach i w wyroku z 8 czerwca oddalił skargę kasacyjną Ministerstwa Finansów.

To nie pierwszy taki wyrok NSA. We wcześniejszych orzeczeniach, m.in. z 10 grudnia 2009 r. (sygn. I FSK 1644/09), NSA wskazał, że w pełni aprobuje utartą już linię orzecznictwa co do braku możliwości opodatkowania VAT opłat sankcyjnych za kradzież prądu. Zarówno z wykładni systemowej, jak i prounijnej jednoznacznie wynika, że opłaty te nie mieszczą się w dyspozycji art. 5 ust. 1 ustawy o VAT. ■

📧 masz pytanie, wyślij e-mail do autorki

m.pogroszewska@rp.pl